

ALGEMEEN BESTUUR

ONDERWERP

Afvalwaterakkoord
gemeente Almere en
Waterschap
Zuiderzeeland

PROGRAMMA

Schoon, gezuiverd water

PORTEFEUILLEHOUDER

J. Caris

Het Algemeen Bestuur besluit

1. In te stemmen met het uitgangspunt dat kosten voor nieuwe hoofdrioolgemalen ten laste van de gemeenten komen en kosten voor nieuwe hoofdpersleidingen ten laste van het waterschap. Dit als aanscherping van de uitgangspunten die eerder door het AB zijn vastgesteld;
2. De consequenties van dit besluit mee te nemen bij de opstelling van de Begroting 2025 en de Meerjarenraming 2025-2029 (reeds opgenomen in de Kadernota);
3. In te stemmen met het afvalwaterakkoord tussen de gemeente Almere en Waterschap Zuiderzeeland (bijlage a).

Korte samenvatting

In het afvalwaterakkoord tussen de gemeente Almere en Waterschap Zuiderzeeland worden duidelijke afspraken gemaakt over de samenwerking bij het afvalwatersysteem en over de verdeling van kosten. Dit vanuit het doel om doelmatig te werken tegen maatschappelijk de laagste kosten. Het overleg om tot dit akkoord te komen is goed geweest en tegelijkertijd zijn de gesprekken scherp gevoerd.

Het akkoord wijkt gedeeltelijk af van de eerder vastgestelde uitgangspunten door het Algemeen Bestuur (AB). Daarom wordt een aanscherping voorgesteld die beeldvormend met u besproken is op 13 februari 2024. De oorspronkelijke uitgangspunten omvatten onder andere het financieren van nieuwe hoofdrioolgemalen en hoofdpersleidingen via de grondexploitatie (GREX), waarmee het de bedoeling was om de kosten voor rekening van de gemeenten te laten komen. De aanscherping is om nieuwe hoofdpersleidingen te financieren uit de zuiveringsheffing (aanleg en beheer en onderhoud) en de aanleg van nieuwe hoofdrioolgemalen voor kosten van de gemeente te laten komen (beheer en onderhoud waterschap). Omdat een hoofdpersleiding meestal buiten het plangebied en voor meerdere ontwikkelingen wordt aangelegd doet dit recht aan de praktijk (ook in de andere Flevolandse gemeenten).

De afgelopen periode zijn de benodigde investeringen in het hoofdtransportsysteem in kaart gebracht voor alle gemeenten. Deze zullen leiden tot aanvullende kapitaallasten. In 2027 gaat het om ca € 0,5 miljoen aan extra kapitaallasten. Daarnaast wordt voorgesteld om gedurende 3 jaar een exploitatiebudget van jaarlijks € 50.000 op te nemen in de begroting en meerjarenraming om samen met de gemeente Almere een impuls te geven aan onderzoek naar (de kwaliteit van) lozingen op het afvalwatersysteem. In de kadernota 2025-2029 zijn de hiervoor genoemde kosten verwerkt.

Relevante kaders

- Omgevingswet
- Bestuursakkoord water 2011
- Regionale bestuursovereenkomst Afvalwaterketen Flevoland 2012
- AB besluit uitgangspunten voor de samenwerking in de afvalwaterketen tussen de gemeenten en Waterschap Zuiderzeeland, 28 september 2021
- Afvalwaterakkoord gemeente Urk–Waterschap Zuiderzeeland 2022-2030
- Samenwerkingsovereenkomst Decentrale Zuiveringspilot Oosterwold, 2023

Lelystad, 3 september 2024

het college van Dijkgraaf en Heemraden,

de secretaris-directeur,
ing. W. Slob MSc.

de dijkgraaf,
ir. H.C. Klavers.

Aanleiding

De aanleiding voor dit voorstel ligt in het feit dat gemeenten en het waterschap gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor de inzameling, transport en zuivering van afvalwater (zie bijlage b). Beide overheden hebben wettelijke zorgplichten die op elkaar aansluiten en die vragen om goede afstemming. De wet laat ruimte voor interpretatie waar het overnamepunt precies ligt en met name wie wat financiert als het gaat om het transport van afvalwater. Om deze reden is het van belang om heldere afspraken te maken.

Over het algemeen zijn de taakverdeling en overnamepunten in ons beheergebied duidelijk en logisch vastgelegd, met name in gemeente Almere. Echter, er is onduidelijkheid over wie wat betaalt bij uitbreiding van het afvalwatersysteem. Dit betreft uitbreidingen van het systeem die nodig zijn vanwege de toename van stedelijk afvalwater. De discussie richt zich met name op de financiering bij de uitbreiding van het hoofdtransportsysteem (de hoofdrioolgemalen en de hoofdpersleidingen). Door verschillende ruimtelijke ontwikkelingen is er een grote urgentie om dit systeem uit te breiden en afspraken te maken tussen gemeenten en het waterschap over de kostenverdeling van de benodigde investeringen.

Daarnaast is in de Regionale bestuursovereenkomst Afvalwaterketen Flevoland (ROAF 2012) afgesproken om meer samen te werken op basis van afspraken en gelijkwaardigheid, in plaats van eenzijdige voorschriften en vergunningen. Dit sluit aan bij het landelijke bestuursakkoord water (2011). Het sluiten van afvalwaterakkoorden past goed binnen deze lijn.

Het eerste afvalwaterakkoord is reeds gesloten met gemeente Urk, waarbij ook uitbreiding van het hoofd afvalwatertransportsysteem nodig was. Voorafgaand aan het sluiten van dit akkoord heeft het waterschap op 28 september 2021 in haar Algemene Vergadering uitgangspunten vastgesteld voor de samenwerking in de afvalwaterketen tussen de gemeenten en Waterschap Zuiderzeeland.

U wordt nu gevraagd om in te stemmen met een afvalwaterakkoord tussen gemeente Almere en Waterschap Zuiderzeeland. Omdat het gedeeltelijk afwijkt van de eerder vastgestelde uitgangspunten, wordt u gevraagd om een aanscherping van de uitgangspunten vast te stellen. De uitgangspunten, inclusief deze aanscherping, zullen dienen als het kader voor het gesprek met de overige vier gemeenten over de afvalwaterakkoorden.

Qua transport en het zuiveren van afvalwater vervullen wij geen taken voor de gemeente Steenwijkerland en De Fryske Marren. Daarom is er geen akkoord nodig met deze gemeenten.

Beoogd effect

Er zijn drie beoogde effecten:

1. de bestaande uitgangspunten aan te scherpen zodat deze, naar verwachting, toepasbaar zijn voor alle zes onze gemeenten;
2. deze uitgangspunten toe te kunnen passen bij het opstellen en actualiseren van de meerjaren investeringsplanningen;
3. op basis van deze uitgangspunten concrete afspraken te maken met de gemeente Almere in een afvalwaterakkoord die:
 - de doelmatige samenwerking versterken en verbeteren;
 - leiden tot het werken tegen de laagst maatschappelijke kosten;
 - een impuls geven aan een beter functionerend afvalwatersysteem en daarmee een positieve invloed op de waterkwaliteit;
 - een duidelijk kader geven voor de verdeling van verantwoordelijkheden, taken en kosten.

Onderbouwing beslispunten

1.1 De voorgestelde aanscherping houdt in dat nieuwe hoofdpersleidingen gefinancierd worden uit de zuiveringsheffing en de aanlegkosten voor nieuwe hoofdrioolgemalen voor rekening van de gemeente komen. Waterschap Zuiderzeeland is voor beide assets verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud. Op 28 september 2021 heeft het AB uitgangspunten vastgesteld voor de samenwerking in de afvalwaterketen tussen de gemeenten en Waterschap Zuiderzeeland. Eén van de doelen was om zoveel mogelijk nieuw aan te leggen assets voor het hoofdtransportsysteem, hoofdrioolgemalen en hoofdpersleidingen, te financieren via de GREX. Uit een juridische analyse blijkt dat zowel financiering door het waterschap (via de zuiveringsheffing) als door de gemeente (via de GREX, algemene middelen of de rioolheffing) mogelijk is. Waterschappen en gemeenten dienen onderling afspraken te maken over de verdeling van deze kosten. In de Flevolandse praktijk blijkt het meest passend dat nieuwe hoofdpersleidingen gefinancierd worden door het waterschap (via de zuiveringsheffing) en dat nieuwe hoofdrioolgemalen voor rekening van de gemeente komen. Het beheer en onderhoud van dit hoofdtransportsysteem berust bij het waterschap.

1.2 Een nieuwe hoofdpersleiding wordt niet specifiek aangelegd voor één enkele ruimtelijke ontwikkeling. Deze leidingen bevinden zich meestal buiten het plangebied of de wijkstructuur. Vanuit het perspectief van de laagste maatschappelijke kosten wordt pas geïnvesteerd in nieuwe hoofdpersleidingen wanneer het afvalwater afkomstig van meerdere ruimtelijke ontwikkelingen niet meer op de bestaande hoofdpersleidingen past. Bovendien dienen deze nieuwe leidingen niet alleen voor de huidige toename van afvalwater, maar ook voor de toekomstige ontwikkelingen. Deze leidingen hebben namelijk een levensduur van 60 jaar of meer. Al met al is er in de praktijk geen één-op-één relatie met één specifieke gebiedsontwikkeling. Daarom is financiering via de zuiveringsheffing beter uitlegbaar dan via de GREX.

1.3 Wettelijke zorgtaken volgens consistente lijn uitgewerkt: belang, verantwoordelijkheid, betaling en zeggenschap. Zoals beschreven is in de aanleiding laat de wet ruimte om te bepalen waar het overnamepunt is. Met andere woorden het punt waarop de verantwoordelijkheid voor het stedelijk afvalwater wordt overgedragen van de gemeente naar het waterschap. Over het algemeen is er een duidelijke afbakening tussen het systeem van de gemeente en dat van het waterschap. Zeker in Almere en dit wordt nu ook helder vastgelegd met het afvalwaterakkoord. Bij nieuwe ontwikkelingen worden de kosten volgens een consistente lijn verdeeld. Deze lijn is niet alleen duidelijk en uitlegbaar, maar ook praktisch. Het concept afvalwaterakkoord met Almere is afgestemd in het ambtelijk overleg SAF (Samenwerking Afvalwater Flevoland). Het is de bedoeling om met de gemeenten waarmee nog geen afvalwaterakkoord is gesloten vergelijkbare afspraken te gaan maken.

1.4 De door het AB vastgestelde uitgangspunten zijn ons kader voor gesprek met de gemeenten. Het is de bedoeling om met alle gemeenten afspraken vast te leggen in afvalwaterakkoorden. Daarvoor zijn door uw AB uitgangspunten vastgesteld. Deze zijn voorafgaand aan de besluitvorming in september 2021 niet afgestemd met de gemeenten. Het is dan ook begrijpelijk dat onze inzet niet één-op-één wordt overgenomen door de gemeenten in een akkoord.

2.1 In de begroting en meerjarenraming (BM&R) zijn meerdere projecten in meerdere gemeenten opgenomen om het hoofd afvalwatertransportsysteem uit te breiden of te vervangen. De uitgaven die gepaard gaan met projecten in Almere zullen verdeeld worden tussen de gemeente Almere en het waterschap zoals voorgesteld in het afvalwaterakkoord. Daarom wordt u gevraagd in te stemmen om na

vaststelling van het akkoord dit als zodanig te laten verwerken in de op te stellen Begroting 2025 en Meerjarenraming 2025-2029.

Het is de verwachting dat met de andere gemeenten afvalwaterakkoorden gesloten gaan worden volgens dezelfde lijn als met de gemeente Urk en gemeente Almere. Daarom stellen we voor om in de op te stellen BM&R hier ook rekening mee te houden. Hierbij zal rekening worden gehouden met de uitgangspunten van het besluit van december 2021 en de aanscherping zoals beschreven onder 1.1. Overigens zijn deze ramingen ook reeds opgenomen in de kadernota 2025

Voor elke investering wordt een dossier opgemaakt, waarin een onderbouwing is opgenomen. In de paragraaf financiën en capaciteit is een globale raming opgenomen van de te verwachten uitgaven die worden ingebracht in het komende begrotingsproces. Hiermee hebben we een meerjaren-doorkijk voor onze investeringsplanning. In de komende jaren zullen inschattingen voor benodigde investeringen, door verdere afstemming met gemeenten en aanvullende onderzoeken, steeds scherper worden. De meest actuele inzichten zullen jaarlijks (zoals ook gebruikelijk bij andere investeringen) worden meegenomen bij de actualisatie van de investeringsplanning.

Conform eerder vastgesteld beleid (zie hiervoor de op 28 september 2021 vastgestelde uitgangspunten) zullen bestaande (complexe) verrekeningen met gemeenten over het afvalwater komen te vervallen na het maken van samenwerkingsafspraken zoals vastgelegd in dit afvalwaterakkoord. Voor de gemeente Almere gaat het voor het waterschap om het vervallen van een jaarlijkse opbrengst van ca €85.000. Hiermee is reeds rekening gehouden in de in november 2023 vastgestelde Begroting en meerjarenraming 2024-2027.

3.1 In het afvalwaterakkoord zijn specifieke afspraken gemaakt over de verdeling van de kosten. Momenteel zijn er verschillende projecten in voorbereiding en uitvoering om de toename van het afvalwater in Almere via het hoofdtransportsysteem te verwerken. In het afvalwaterakkoord is een duidelijke kostenverdeling vastgelegd, conform de aangescherpte uitgangspunten. Deze duidelijkheid is een belangrijke randvoorwaarde om de huidige en toekomstige projecten in goede samenwerking te realiseren.

Daarnaast is er een hardheidsclausule opgenomen in het akkoord. Deze clausule zorgt ervoor dat, in onvoorziene gevallen waarin een afspraak tot een onredelijke of niet uitlegbare uitkomst leidt, van de afspraak kan worden afgeweken.

3.2 In het afvalwaterakkoord worden afspraken vastgelegd om de werking van het systeem en de doelmatigheid te verbeteren. Het gaat hierbij om de volgende onderwerpen:

1. Gezamenlijk onderzoek: Dit onderzoek financieren we gezamenlijk en richt zich onder andere op:
 - Discrepantie: er komt meer afvalwater binnen op de afvalwaterzuivering dan waarop we heffen. Het verschil wordt discrepantie genoemd. Bij een grote discrepantie bestaat een onrechtvaardige verdeling van de kosten naar de belastingbetalers:
 - Rioolvreemd water: Dit omvat onbedoeld water dat in het rioolsysteem terechtkomt, zoals regenwater of andere niet-afvalwaterstromen.
 - Stoffen die een bedreiging vormen: Het gaat dan bijvoorbeeld om het identificeren van de Zeer Zorgwekkende Stoffen, dit zijn stoffen die gevaarlijk zijn voor mens en milieu omdat ze bijvoorbeeld de voortplanting belemmeren, kankerverwekkend zijn of zich in de voedselketen ophopen.
2. Gezamenlijk plan met maatregelen: Op basis van het onderzoek worden concrete maatregelen vastgesteld. Dit gezamenlijke plan is

gericht op het optimaliseren van het afvalwatersysteem en het effectiever benutten van de beschikbare capaciteit.

3.3 Afspraken in het afvalwaterakkoord dragen bij aan het verbeteren van de waterkwaliteit

Met dit afvalwaterakkoord maken we afspraken over de kwaliteit van het afvalwater in het afvalwatersysteem om grip te houden op wat er “end of pipe” vanuit de awzi op het oppervlaktewater wordt geloosd. Dit krijgt vorm in afspraken over monitoring, het doen van onderzoek, het stellen van doelstellingen en maatregelen en een jaarlijkse evaluatie. In het afvalwaterakkoord is vastgelegd om daarbij te werken met het “Handelingskader toetsing afvalwater (bijlage c)” dat college van Dijkgraaf en Heemraden heeft vastgesteld. Dit kader wordt actueel gehouden door het waterschap, waarbij wijzigingen worden doorgevoerd na afstemming met de gemeente. De meest recente versie van dit document zal telkens onderdeel uitmaken van het afvalwaterakkoord.

Met name naar de kwaliteit en naar ongewenste lozingen op het afvalwatertransportsysteem is in de afgelopen 15 jaar weinig onderzoek gedaan in Almere. Met de afspraken in het afvalwaterakkoord is het de bedoeling dit een impuls te geven. De afspraken beogen daarmee niet alleen bij te dragen aan een doelmatiger gebruik van het afvalwatersysteem, maar uiteindelijk ook aan de kwaliteit van het oppervlaktewater (zowel ten behoeve van onze zorgplicht, de KRW én de doelmatige werking van onze zuivering). Het is de verwachting dat er met name in de komende 3 jaar extra onderzoeken dienen plaats te vinden. Daarom wordt voorgesteld om de komende 3 jaar (van 2025-2027) jaarlijks een bedrag van €50.000 in de begroting op te nemen voor het uitvoeren van studies/onderzoeken in het afvalwatersysteem.

3.4 Afspraken in het afvalwaterakkoord borgen een verbeterde samenwerking. Er is een duidelijke samenwerkingsstructuur opgezet met taken en verantwoordelijkheden, als ook regelmatige contact momenten. Op directie/MT niveau is een structureel overleg tussen de gemeente Almere en Waterschap Zuiderzeeland ingericht.

Daarnaast is er een stuurgroep opgericht, bestaande uit een manager van beide partijen. Deze managers zijn in de eigen organisatie verantwoordelijk voor het afvalwatersysteem. Onder leiding van de stuurgroep zijn drie werkgroepen actief:

1. een werkgroep die de stuurgroep en de andere werkgroepen faciliteert, met name op beleids- en tactisch niveau;
2. een werkgroep gericht op de coördinatie van investeringsprojecten;
3. een werkgroep voor beheer en onderhoud.

Bij deze samenwerking staat het gezamenlijk vinden van doelmatige oplossingen met de laagste maatschappelijke kosten centraal. Het afvalwaterakkoord biedt heldere kaders om dit nog beter te doen. Zo wordt bijvoorbeeld de onduidelijkheid over kostenverdeling bij aanpassingen aan het afvalwatersysteem weggenomen door duidelijke afspraken in het akkoord. Andere onderwerpen in het afvalwaterakkoord die bijdragen aan een doelmatige samenwerking en een duidelijke verdeling van taken en verantwoordelijkheden zijn:

- werken met een gezamenlijke uitvoeringsagenda;
- vastleggen van meerjarige afspraken over aanbod en afvoer van afvalwater bij de overnamepunten (de hoofdrioolgemalen);
- werken met de bouwrichtlijn van het waterschap bij de aanleg van nieuwe hoofdrioolgemalen. De aanleg wordt gefinancierd door de gemeente, waarna deze om niet aan het waterschap wordt overgedragen.

Ook zal er jaarlijks bestuurlijk contact zijn en indien nodig ook overleg over het afvalwaterakkoord.

Alternatief

Er kan niet eenzijdig een alternatief worden gekozen. Daarover moeten we altijd in gesprek met de gemeente Almere (en de andere gemeenten). Er zijn verschillende varianten met elkaar besproken.

Varianten waarbij de kosten voor zowel hoofdrioolgemalen als hoofdpersleidingen procentueel verdeeld worden zijn in ambtelijk overleg afgefallen. In het verleden heeft een dergelijke regeling tot slepende (juridische) geschillen geleid en dat willen we juist vermijden. Het gaat dan om het over en weer sturen van facturen, de discussies daarover en in sommige gevallen ook lastige accountantsverklaringen.

Een variant is denkbaar waarbij naast de kosten voor nieuwe hoofdrioolgemalen ook de kosten voor nieuwe hoofdpersleidingen bij de gemeenten komen te liggen. Deze variant heeft echter geen draagvlak en is ook niet uitlegbaar. Daarnaast zijn om dezelfde redenen bij een eerdere casus (Almere Poort) de kosten van hoofdpersleidingen en hoofdrioolgemalen ook verdeeld.

De tegenovergestelde variant is dat het waterschap alles financiert voor het hoofd afvalwatertransportsysteem. Deze is wel erg helder maar heeft geen draagvlak bij het waterschap en is ook niet uitlegbaar. Deze optie wijkt namelijk te veel af van de eerder door de AB vastgestelde uitgangspunten. Financiering van de hoofdrioolgemalen is uitlegbaar voor de gemeenten (ook omdat de jaarlijkse bijdrage aan de beheer en onderhoudskosten vervalt) en is ook toegepast bij de gemeente Urk.

Risico's en kanttekeningen

Dit voorstel lijkt over het algemeen weinig risico's met zich mee te brengen. Het afvalwaterakkoord dat met gemeente Urk is gesloten, sluit aan bij het voorstel voor gemeente Almere. Een potentieel risico is dat het niet lukt om vergelijkbare afspraken te maken met de andere gemeenten. Er is echter ambtelijk overleg geweest met deze gemeenten en de voorgestelde aanpak lijkt ook goed toepasbaar voor hen.

Een aandachtspunt betreft de afspraken die in het verleden met gemeente Zeewolde zijn gemaakt. Deze afspraken verschillen van die met de andere gemeenten. Bij gemeente Zeewolde worden taken bekostigd uit de zuiveringsheffing, terwijl bij andere gemeenten deze kosten uit de gemeentelijke rioolheffing worden gefinancierd. In het kader van het afvalwaterakkoord met gemeente Zeewolde zullen we hierover het gesprek aangaan. Het doel is om zoveel mogelijk uniformiteit te creëren in wat uit de zuiveringsheffing en wat uit de rioolheffing wordt betaald binnen de verschillende gemeenten. Dit punt is reeds (ambtelijk en bestuurlijk) gecommuniceerd met gemeente Zeewolde. Momenteel wordt in opdracht van Waterschap Zuiderzeeland en de gemeente Zeewolde een scenariostudie uitgevoerd. Deze is de opmaat naar een op te stellen afvalwaterakkoord.

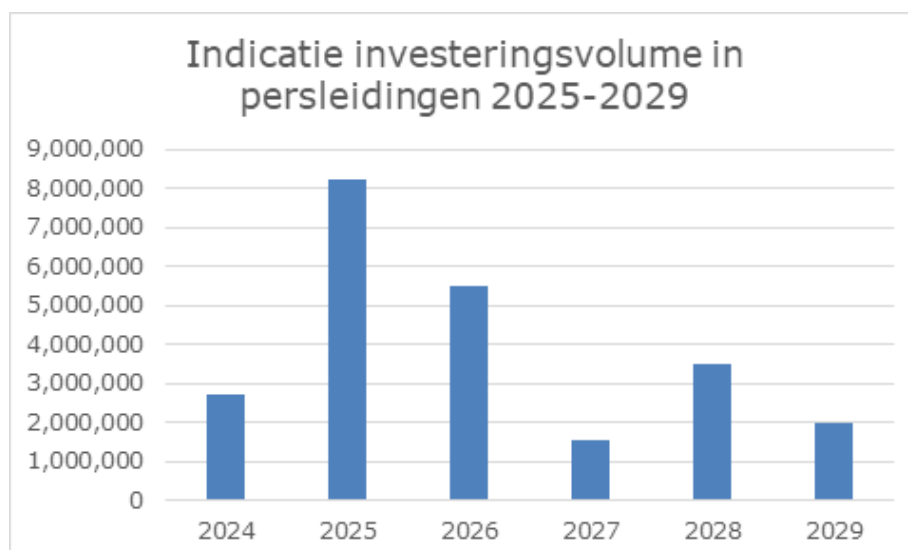
Overigens verloopt de samenwerking in de afvalwaterketen (inclusief de dienstverlening van het waterschap met betrekking tot het rioolbeheer) met gemeente Zeewolde uitstekend, en deze specifieke situatie doet daar niets aan af.

Financiën en capaciteit

A. Investerings

Met de gemeente Urk is een afvalwaterakkoord gesloten waardoor het duidelijk is wie wat betaalt qua uitbreiding van het hoofd afvalwatertransportsysteem. Nu ligt ook een akkoord voor met Almere waarbij ook duidelijk is wie welk type investeringen betaalt. De nu voorgestelde aanscherping gaat uit van een duidelijkere kostenverdeling. De bekostiging van uitbreiding/nieuwbouw van hoofdrioolgemalen ligt volledig bij de gemeente en de bekostiging van uitbreiding/nieuwbouw hoofdpersleidingen ligt volledig bij het waterschap.

In de volgende grafiek is indicatief weergegeven wat de verwachte investeringsuitgaven zijn voor nieuwbouw, verlegging en vervangingen van hoofdpersleidingen in de periode 2024 t/m 2029 voor ons gehele beheergebied.

Voor de jaren tot en met 2029 gaat het voornamelijk om persleidingen in Almere en Urk (m.n. verlegging). In totaal gaat het om een geschat investeringsvolume van € 23,6 miljoen. In de kadernota 2025-2029 is reeds rekening gehouden met deze investeringen en de kapitaallasten die hieruit voortvloeien.

Aandeel Almere

Voor Almere omvatten de investeringen onder meer de aan te leggen hoofdpersleiding in de gebieden Oosterwold, Nobelhorst en Vogelhorst. Dit is nodig voor de afvoer van afvalwater uit Almere Hout en Oosterwold. We hebben ons bestuurlijk gecommitteerd (SOK decentrale zuivering Oosterwold) om deze uiterlijk in 2026 op te leveren. Dit zodat de noodzaak van de decentrale zuivering Oosterwold vervalt en we in samenspraak met de gemeente Almere kunnen afwegen of we deze langer in gebruik willen houden als proeflocatie voor nieuwe technieken. Ook is rekening gehouden met een investering in persleiding(en) om knelpunten bij Almere Haven en ontwikkelingen aan de Stichtse Kant op te lossen.

De ramingen en kengetallen in deze paragraaf zijn orde van grootte. Dit betekent dat ze een globaal beeld geven. Er zijn verschillende factoren die de investeringen zowel qua planning als omvang verder kunnen beïnvloeden:

1. Planmatige aanpak en afstemming: door een gestructureerde aanpak en betere samenwerking met de gemeenten en uit te voeren onderzoeken/studies naar een optimale inrichting van het afvalwatersysteem krijgen we steeds meer inzicht in de meerjarige capaciteits- en investeringsbehoeften en controle op de organisatorische planning. Dit is een positieve ontwikkeling.
2. Verlengen levensduur: nader onderzoek kan ertoe leiden dat we leidingen kunnen repareren in plaats van vervangen. Daarmee kunnen we grote investeringen uitstellen.
3. Kengetallen versus ontwerp: de investeringen kunnen in deze fase alleen op basis van kengetallen worden bepaald, niet op basis van een ontwerp. Dit verklaart ook waarom we nog geen exacte cijfers hebben.
4. Nieuwbouw en prognoses: De laatste jaren blijven nieuwbouwontwikkelingen achter bij de prognoses.

De volgende grafiek geeft weer wat de kapitaallasten zijn die samenhangen met de investeringen in de hoofdpersleidingen. Zoals hierboven aangegeven, is hiermee reeds rekening gehouden bij de opstelling van de kadernota 2025-2029. Voor een volledig beeld is in de grafiek ook opgenomen welke

kapitaallasten voor vervanging van persleidingen in de Begroting 2024 en Meerjarenraming 2025-2029 zijn opgenomen.

Uit bovenstaande grafiek blijkt dat er in 2027 sprake is van een toename van de kapitaallasten ten opzichte van de B&MR 2024-2027 van orde grootte € 0,5 miljoen (bij een afschrijvingstermijn van 30 jaar). Hierbij moet worden aangegeven, dat deze toename niet alleen veroorzaakt wordt door de consequenties van dit voorstel, maar voor een belangrijk deel ook voortkomt uit verbeterd inzicht in de opgaven van persleidingen waarvoor de afgelopen periode nadrukkelijk aandacht is geweest.

In de jaren na 2027 nemen de kosten verder toe als gevolg van vervanging en de aanleg van nieuwe persleidingen in m.n. Almere. In de jaren na de planperiode zijn naar verwachting ook investeringen nodig in andere gemeenten (het gaat dan m.n. om leidingen in Lelystad, Zeewolde en de Noordoostpolder). Bij de opstelling van de investeringsplanning voor de Begroting 2025 en de Meerjarenraming 2026-2029 zal rekening worden gehouden met de besluitvorming in het AB over dit voorstel.

B. Exploitatie

Aanvullend exploitatiebudget van € 50.000 per jaar, tot en met 2027

Zoals aangegeven onder 3.2 is er naar verwachting in de komende 3 jaar aanvullend budget nodig voor het uitvoeren van onderzoeken/studies om te bepalen wat de optimale inrichting van het afvalwatersysteem in Almere is. Het voorstel is om hiervoor tot en met 2027 jaarlijks € 50.000 op te nemen in de Begroting en Meerjarenraming. Na goedkeuring van dit voorstel zullen de consequenties worden meegenomen bij de opstelling van de Begroting 2025 en de Meerjarenraming 2026-2029.

Vervallen jaarlijkse verrekening met Almere is reeds vertaald in de B&MR 2024-2027

In het verleden betaalden vier van de zes gemeenten een exploitatievergoeding aan het waterschap. Deze vergoeding was gebaseerd op een oude regeling uit 1972, maar past niet meer bij de huidige taakopvatting.

In de uitgangspunten voor samenwerking met de gemeenten die zijn vastgesteld in het AB is het volgende opgenomen:
bij het sluiten van een maatwerkovereenkomst (zoals een afvalwaterakkoord) komt de exploitatievergoeding te vervallen. Voor gemeente Urk is dit al gebeurd na het sluiten van het afvalwaterakkoord. De exploitatievergoeding van gemeente Almere aan Waterschap Zuiderzeeland bedroeg jaarlijks ongeveer €85.000 voor het beheer en onderhoud van het hoofdtransportsysteem. Als u besluit in te stemmen met het

afvalwaterakkoord, zal deze bijdrage vanuit Almere voor het jaar 2024 en daarna komen te vervallen. In de begroting 2024 is al rekening gehouden met het sluiten van een afvalwaterakkoord met Almere en daarmee het vervallen van de bijdrage van Almere.

Met de financiële consequenties van dit voorstel is reeds rekening gehouden in de Kadernota 2025-2029. Dit voorstel heeft daarom geen consequenties ten opzichte van de kadernota die op 16 juli 2024 in het AB is behandeld. In onderstaande tabel zijn voor een goed totaalbeeld de financiële consequenties voor de exploitatie opgenomen. Dit is ten opzichte van de in november 2023 vastgestelde Begroting 2024 en Meerjarenraming 2025-2027, inclusief de effecten per vervuilingseenheid zijn.

Actueel / B&MR	Omschrijving kosten	2025	2026	2027	2028	2029
Actuele raming	Kapitaallasten	58	307	1.079	1.071	1.295
	aanvullend onderzoeksbudget	50	50	50	0	0
	vervallen verrekening	85	85	85	85	85
	totaal	193	442	1.214	1.156	1.380
B&MR 2024-2027	Kapitaallasten	51	301	572	nvt	nvt
	aanvullend onderzoeksbudget	0	0	0	nvt	nvt
	vervallen verrekening	85	85	85	nvt	nvt
	totaal	136	386	657	nvt	nvt
Verschil		57	57	557	nvt	nvt
Per vervuilingseenheid (€/v.e.)		0,10	0,10	0,96	nvt	nvt

(bedragen *€ 1.000,-, met uitzondering van de kosten per vervuilingseenheid)

Uit de tabel blijkt dat de kostentoeename per vervuilingseenheid in 2027 naar schatting neerkomt op € 0,96 cent door het nemen van dit besluit. Dit komt grofweg overeen met een (eenmalige) toename¹ van de tariefsontwikkeling met ruim 1%.

Begrotingswijziging

Geen.

Communicatie

Waterschap Zuiderzeeland en gemeente Almere communiceren over het Afvalwaterakkoord. Dit doen zij met een gezamenlijk nieuwsbericht.

Bijlagen

- Afvalwaterakkoord gemeente Almere en Waterschap Zuiderzeeland
- Schematische weergave verdeling taken gemeente en waterschap
- Handelingskader toetsing afvalwater

¹ Met "eenmalig" wordt hier een aanvullende tariefstijging van 1% in één jaar van de planperiode bedoeld. Verdeeld over 4 jaar zou dit gaan om 0,25% per jaar.